

ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В КРАЇНІ

Угрімова І. В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Воєнні дії на території України створили безпрецедентні виклики для бізнесу. Багато підприємств були змушені зупинити виробництво, змінити локацію або повністю трансформувати свою діяльність. Разом з тим, український бізнес демонструє високий рівень адаптивності та стійкості.

Велика кількість труднощів, з якими зіткнулись українські підприємства, основними з яких є: фізичне знищення або пошкодження виробничих потужностей; перебої з логістикою, транспортом і постачанням сировини; втрата ринків збуту, особливо на тимчасово окупованих територіях та за кордоном; міграція працівників, мобілізація кадрів та кадровий дефіцит; ризики енергетичного колапсу та кіберзагроз.

В таких умовах дуже ускладнюється стратегічне планування. Найбільш ефективними сьогодні можуть бути адаптивні стратегії підприємств, такі як:

- Релокація бізнесу – переміщення виробництв у західні регіони або за кордон;
- Цифровізація – активний перехід на дистанційні формати роботи;
- Диверсифікація – освоєння нових видів продукції, у тому числі товарів оборонного та гуманітарного призначення;
- Партнерство з державою та волонтерами – кооперація з метою підтримки ЗСУ, внутрішньо переміщених осіб, лікарень тощо.

Великого значення на сьогодні набувають дії із боку держави; роль держави та міжнародної підтримки вагома завжди, а особливо сьогодні вона має максимально сприяти підтримці бізнесу (економіці). Останнім часом:

- Уряд впровадив низку податкових та регуляторних пільг для бізнесу в умовах воєнного стану;
- Розробляються програми релокації, мікрокредитування, компенсації за працевлаштування ВПО;
- Відбувається підтримка з боку ЄС, США, міжнародних організацій у вигляді грантів, пільгових кредитів, технічної допомоги.

В умовах воєнних дій підприємства мають багато викликів, наприклад, збереження інвестиційної привабливості, доступ до фінансування, відновлення інфраструктури. Але є і позитивні моменти: в цей час бізнес стає більш «гнучким», народжується «антикрихкий» бізнес, здатний до швидкої перебудови; відбувається активізація соціальної відповідальності бізнесу.

Українські підприємства, попри надзвичайно складні обставини, залишаються активним елементом економіки, підтримуючи як національну економічну стабільність, так і обороноздатність. Уміння швидко адаптуватися, налагоджувати нові зв'язки та модернізуватися – ключ до виживання та відновлення після війни.